

Shrnutí

Práce pojednává o problematice náhrady škody v občanském právu. Jejím hlavním úkolem je obeznámit čtenáře se základními instituty souvisejícími s předepsaným tématem od základních východisek právní úpravy, přes vysvětlení pojmů, až po stanovení předpokladů pro úspěšné uplatnění nároku na náhradu škody a pravidla určování způsobu a rozsahu náhrady škody včetně některých konkrétních případů náhrady škody. Práce se snaží zároveň porovnat současnou, stále ještě ne dlouho účinnou úpravu, s úpravou předcházející. Členěna je do čtyř základních kapitol. V první části práce pojednává o základním pojetí úpravy odpovědnosti za škodu, o funkcích, které má v právním řádu a vůbec ve společnosti plnit. Dále popisuje obecné instituty jako je promlčení, prevenční povinnost, a to jak obecnou, tak zvláštní, a vyjmenovává i subjekty, kterým může povinnost k náhradě škody vzniknout.

Druhá kapitola se zabývá předpoklady vzniku povinnosti k náhradě škody, kterými tradičně jsou porušení právní povinnosti, neboli delikt, vznik škody, příčinná souvislost a zavinění. Dále představuje skutkové podstaty obecných deliktů. Zvláště pak čtenáře seznamuje s náhradou škody, která vznikne náhodou.

Třetí část se věnuje tomu, jakým způsobem se škoda nahrazuje a v jakém rozsahu. Přiblíženy jsou jednotlivé druhy újmy. Škoda majetková, která se dělí na škodu skutečnou, ušlý zisk a nově i škodu spočívající ve vzniku dluhu, a újma nemajetková, která není primárním objektem práce a je tedy pouze zmíněna v rámci komparace s pojetím v předchozí úpravě a v rámci oddělení od majetkové škody, neboť její materie by s přehledem vystačila na několik vlastních publikací. Práce definuje oba základní způsoby náhrady škody, tedy restituci naturální a peněžitou, i jejich přednosti a nevýhody. Dále se třetí kapitola věnuje tomu, jakými způsoby se určuje rozsah náhrady škody v konkrétních případech, jako jsou škoda na věci či škoda při poranění zvířete. Závěrečná kapitola upozorňuje, že právo na náhradu škody není absolutní a přibližuje tak tři základní možnosti omezení či úplného vyloučení práva na náhradu škody. Zvláštní pozornost je tedy věnována smluvní limitaci náhrady škody, moderačnímu právu soudu a nejčastějším případům okolností vylučujících protiprávnost, s nimiž se tradičně v soukromoprávní sféře můžeme setkat.